

Louis Wolff, bankier te 's-Gravenhage en L. P. Jacobs, makelaar in effecten te Amsterdam als bestuurders van de vennootschap Haagsche Panorama Maatschappij, om gemeentegrond in de Scheveningse bosjes. Toen B. en W., die één panorama voor een stad als Den Haag waarschijnlijk voldoende achtten, dit verzoek hadden afgeslagen, wist deze Maatschappij grond aan het Bezuidenhout in handen te krijgen¹⁾. Daar verrees een panorama-gebouw volgens de plannen van de architect H. Westra. De opening had plaats in juli 1881: het doek stelde de slag bij de Pyramiden in 1798 voor en was geschilderd door Charles Langlois. In tegenstelling tot het panorama-Mesdag is het geen lang leven beschoren geweest²⁾.

Aangemoedigd door de gunstige resultaten van de exploitatie van de panorama's in Parijs en Brussel, bracht een Belgisch-Nederlands consortium gelden bijeen, om ook Rotterdam met een dergelijk schouwspel gelukkig te maken. Vooral in België nl. waren verschillende maatschappijen opgericht met het doel, in de meeste grote steden van Europa panorama's te stichten, waarvan de rentabiliteit, naar men verwachtte, aanmerkelijk kon worden verhoogd, als de ondernemers het onderling eens konden worden over ruiling van doeken en ook door er café's aan te verbinden en ruimten voor het houden van tentoonstellingen.

Met de uitvoering van het voor Rotterdam bestemde panorama, dat de slag bij Nieuwpoort zou voorstellen, werden de schilders Max Volkhard en Themistocles von Eckenbrecher belast, die ook het doek voor het panorama te Düsseldorf geschilderd hadden, dat de slag bij Gravelotte tot onderwerp had en zeer geroemd werd³⁾. Zij zouden ter zijde gestaan worden door de schilders Marx, die de paarden, Schröter en Jernberg die het landschap en Vezin en Greve die de figuren voor hun rekening namen.

Na mondeling overleg tussen een van de directeuren en de burgemeester, richtte de gemachtigde van de te Brussel gevestigde Compagnie Internationale des Panoramas aan deze een officiële brief van de volgende inhoud: ⁴⁾

1) Thans staat op deze plaats het departement van Economische Zaken.

2) Bovenstaande inlichtingen werden mij verstrekt door de archivaris van 's-Gravenhage.

3) Vgl. Rotterdamsch Nieuwsblad 23 juli 1880.

4) Ingekomen missiven 1880 No. 1506.